

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 3. juli 2018
Sagsnummer: 2018-320

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid som proceskemikalie til industriel våbenproduktion i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komité sag).

Forslaget forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 11.-12. juli 2018.

Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. Ansøgeren har desuden demonstreret, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger generelt set er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere, idet der dog stilles krav om særlige beskyttelsesforanstaltninger på en af virksomhederne som betingelse for godkendelsen. Det bemærkes dog, at der er beregnet en forhøjet risiko for den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for skærpede krav med henblik på beskyttelse af den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Den 2. juli 2018
MFVM 583

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid som proceskemikalie til industriel våbenproduktion i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet chromtrioxid som proceskemikalie til overfladebehandling i forbindelse med industriel våbenproduktion til henholdsvis militær og civil anvendelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslaget giver virksomhederne FN Herstal S.A. fra Belgien, Manroy Engineering Ltd. fra Storbritannien og Browning Viana Fábrica de Armas e Artigos de Desporto, S.A. fra Portugal tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stoffet i en periode på henholdsvis 12 år og 7 år fra "solnedgangsdatoen" den 21. september 2017. Forslaget forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 11.-12. juli 2018. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. Ansøgeren har desuden demonstreret, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger generelt set er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere, idet der dog stilles krav om særlige beskyttelsesforanstaltninger på en af virksomhederne som betingelse for godkendelsen. Det bemærkes dog, at der er beregnet en forhøjet risiko for den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for skærpede krav med henblik på beskyttelse af den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid som proceskemikalie til overfladebehandling i industriel våbenproduktion til henholds-

vis militær og civil anvendelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 11.-12. juli 2018.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomhederne FN Herstal S.A., Manroy Engineering Ltd. og Browning Viana, Fábrica de Armas e Artigos de Desporto, S.A. fra henholdsvis Belgien, Storbritannien og Portugal om samlet fortsat anvendelse af op til 5,9 tons om året af chromtrioxid:

1. Til anvendelse som proceskemikalie til overfladebehandling i industriel våbenproduktion til militær anvendelse (FN Herstal S.A. og Manroy Engineering Ltd.)
2. Til anvendelse som proceskemikalie til overfladebehandling i industriel våbenproduktion til civil anvendelse (FN Herstal S.A. og Browning Viana Fábrica de Armas e Artigos de Desporto, S.A.)

FN Herstal S.A., Manroy Engineering Ltd. og Browning Viana, Fábrica de Armas e Artigos de Desporto, S.A. fremsendte den 22. februar 2016 ansøgning om godkendelse af chromtrioxid til ovennævnte anvendelser. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 15. december 2017 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, samt de af RAC foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger for Manroy Engineering Ltd. er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet under forudsætning af overholdelse af disse samt gennemførelse af målinger af arbejdstageres udsættelse for stoffet og udledning til miljøet.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, anbefaler Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på henholdsvis 12 år og 7 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. september 2029 og 2024 for de beskrevne anvendelser under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som RAC har foreslået og som ansøgeren har beskrevet. Derudover er det en forudsætning for godkendelsen, at ansøgerne implementerer et overvågningsprogram omfattende årlige målinger af arbejdstageres inhalation af stoffet, samt udledning til miljøet. Der er desuden som betingelse for godkendelsen sat krav om at de af RAC foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger for Manroy Engineering Ltd. skal implementeres inden 18 måneder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget til gennemførelsesretsakten er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til godkendelsen er ikke relevant i forhold til dansk lovgivning, da den kun vedrører anvendelse uden for Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da stoffet ikke genfindes i færdige produkter.

I det konkrete tilfælde drejer det sig om tre konkrete virksomheders specifikke anvendelse af stoffet som proceskemikalie til overfladebehandling i industriel våbenproduktion til henholdsvis militær og civil anvendelse i en samlet årlig mængde på 5,9 tons, hvor det er dokumenteret, at der ikke findes alternativer for ansøgerne, som er økonomiske gennemførlige. På baggrund af ansøgningen har Kemikalieagenturets risikovurderingskomité, RAC, konkluderet, at de beskrevne og anbefalede risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige og effektive til begrænsning af risici for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet. Kemikalieagenturets socioøkonomiske komité, SEAC, har desuden konkluderet, at de socioøkonomiske fordele opvejer risici for arbejdstagere. SEAC har på baggrund af ansøgerens oplysninger om analyser og forskning vedrørende alternativer foreslået, at godkendelsen gives for en periode på henholdsvis 12 og 7 år, hvilket Kommissionen har fulgt. For en af virksomhederne er der som betingelse for godkendelsen stillet krav om, at der skal installeres forbedret ventilation og luftrensning inden 18 måneder. Herudover fremgår i Kommissionens forslag til beslutning om godkendelse vilkår om, at ansøgerne skal udvikle og implementere overvågning af arbejdstagernes udsættelse for chromtrioxid, samt udledning til miljøet, og at resultaterne herfra anvendes til at evaluere, om risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er effektive.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd anfører, at tidsfristen til fornyet godkendelse er for lang. Det anføres videre, at dette ikke giver tilstrækkeligt incitament til at finde et alternativ, og at perioden bør afkortes til 5-6 år.

LO støtter ikke lange overgangsperioder og savner dokumentation for nødvendigheden af de langvarige tilladelser til produktion efter solnedgangsdatoen. LO frygter, at der med en frist på 7 og 12 år er alt for ringe motivation til at søge gennemført substitution. Endvidere anfører LO, at der savnes overvejelser af de økonomiske omkostninger for arbejdstagerne i form af indtægtstab ved sygdom og tidlig exit fra arbejdsmarkedet for ikke at tale om omkostningerne for familier, som måtte miste en forsørger. Derudover fremføres, at der henvises til såkaldte socioøkonomiske fordele, som skulle opveje risici for sundhed og miljø, men at der ikke fremgår dokumentation for antagelserne, eller hvordan man i øvrigt er nået frem til denne konklusion, herunder hvilke fordele der skulle være for de ansatte ved at arbejde med fx kræftfremkaldende stoffer. Samlet set anfører LO, at Danmark principielt bør stille krav om korte overgangsperioder og afvise overgangsperioder over 4 år og afvise at lægge uklare såkaldte socioøkonomiske overvejelser til grund for tilladelser.

Hertil bemærkes, for så vidt angår de økonomiske omkostninger, at SEAC har lavet en grundig afvejning, som ligger til grund for Kommissionens forslag til godkendelse, herunder fristen for fornyet vurdering, jf. den fælles udtalelse fra RAC og SEAC, som er offentliggjort på ECHA's hjemmeside. Med hensyn til fristen for fornyet vurdering er den fastsat under hensyntagen til en række faktorer, inklusiv risici for arbejdstagere og analysen af alternativer, jf. artikel 60, stk. 8 i REACH.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemsstaterne, som vil støtte forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse

se være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Regeringen kan tilslutte sig forslaget til gennemførelsesretsakt, idet der tages udgangspunkt i, at ansøgere ud over de foreslåede krav også skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Den beregnede maksimale koncentration i luften i arbejdsmiljøet (kortvarigt op til 0,27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) er lavere end Arbejdstilsynets grænseværdi for arbejdsmiljøet (5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), bortset fra på fabrikken i Storbritannien, hvor Kommissionen stiller som betingelse for godkendelsen, at der indføres særlige risikohåndteringsforanstaltninger, som vil nedbringe koncentrationen. Det bemærkes dog, at der er beregnet en forhøjet risiko for den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet. Dette gør sig særlig gældende for den belgiske virksomhed, og der bør derfor arbejdes for skærpede krav med henblik på beskyttelse af den generelle befolkning. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for skærpede krav til udledninger fra virksomhederne med henblik på beskyttelse af den generelle befolkning, der udsættes for stoffet via miljøet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.